

TESTIGANTZA BERRI BAT ARGITARA

PEDERASTIA

DERIOKO

SEMINARIOAN

ARGIAk beste sexu gehiegikeria kasu baten lehen eskuko testigantza dakar orriotara: frankismo garaian Derioko seminarioan ere jasan zuten pederastia adingabeek. Hamarkada askotan isilean egon den egiturazko basakeria batek Elizaren erakundeak astindu ditu. Apaizen eskuetan sexu-abusuak jasan zituzten biktimen salaketak ugaritzen ari dira. Euskal Herrian ere, tantaka, azaleratzen ari da ezkutuko orbana.

JUAN MARI ARREGI

Elizgizonak eta apaizek munduko hainbat bazterretan adingabeei egingako sexu abusuen salaketak ugaritzen ari dira, baita Euskal Herrian ere. Salaketa horietako batzuen atzean gotzainak eta kardinalak ere badaude. Aldi berean, ikusten ari gara nola ezkutatu eta babestu dituen Vatikanoko Elizako goi kargu horiek, haien jokabidearen aurrean. Azken asteetan salaketak Katalunian zentratu dira eta Montserrateko abadia izan dute epizentroa. Euskal Herrian, berriz, Deustuko Salestarren Eskolan eta Gipuzkoako diozesian daude begirada guztiak orain.

Otsailaren amaieran jadanik hogeita hamar salaketa jaso zituzten Deustuko salestarrek eta gutxienez hiru elizgizon daude inplikatur: Jose Miguel San Mar-

tin, *Don Txemi* izenez ezagutzen dutena, Luis Rojo jadanik zendutako ikastetxe-ko zuzendari ohia, eta izenik ezagutzera eman ez den hirugarren bat. Alabaina, lehen zortzi salaketak artxibatu egin ditu Bilboko instrukzio-epaitegi batek, 80ko hamarkadan gertaturiko gehiegikeria horiek preskribitu egin dutelako. Biktimek gogorarazi dute preskripzioak ez duela esan nahi erasotzaileak errugabeak direnik eta "irmotasun, gardentasun eta umiltasun" gehiago eskatu diote Elizari.

Ikusten ari garenarekin, antzeman dezakegu hau guztia izeberg beldurgarri baten zati txiki bat besterik ez dela. Izeberg hori pixkanaka ari da azaleratzen sexu-abusuen biktima izan diren horien salaketari esker. Badira hamarkada batzuk gehiegikeria horiek gertatu zirela.

Apaizak edo elizgizonak izan ziren erasotzaile, euren boterea aprobetxatuz; eta haur gazteak biktima, botere-harremak horrek azpiratuta. Eliz-agintariak berriz, Vatikanoa buru zutela, ezkutatu egin zuten hori guztia.

Elizaren eta bere erakunde erlijioso barruan izandako sexu-gehiagikerien egoera orokor honek erreakzio handia sortu du herritarren artean, eta besteak beste, Espainiako Gobernuak berak Elizako hierarkiari eskatu dizkio pederastiaren inguruan egin dituen ikerketa guztien berri eman diezaiola, helburu zehatz batekin: “Onartezina da oraindik halako gertaerak ezkutatzeko ibiltzea, argi gehiago eman behar zaie”.

Testuinguru horretan, sexu-gehiagikeria gehiagoren berri emango dugu segidako orrialdeetan: 1954 eta 1960 artean Derioko diozesi seminarioan zeuden adingabeei egindakoak. Abadegaiak formatzeaz arduratzen zirenek egin zizkieten abusuak 12 eta 15 urteko nerabeei. Lerro hauek sinatzen dituenaren testigantza pertsonalaz gain, informazio kolektiboa ere badakarkigu, Derioko “zuzendari espiritual” baten gehiegikeriak jasotzen dituen inkesta ofizial baten bidez. Seminario bereko beste arduradun batengan ere badaude antzeko susmoak.

AITA SANTUA, HAUTAZKO ZELIBATOAREN KONTRA

Eliza barruko eskandalu hau lotsagarria da, baina ez dirudi etorkizunean konpontzeko bide eraginkorrik aurkituko denik. Eliza mugatu da gertaera horientatik bere nahigabea azaltzera, zenbait kasutan barkamena eskatu du, eta ia beti bere jokabidea izan da abusuak estaltzea, “kasu isolatuek” ez dezaten zikindu.

Eliza Katolikoko 190 ordezkariarekin pederastiaren inguruan Erroman egin-

dako gailurrean, Francisco Aita Santuak abusuak eta orokorrean sexu-moralaz esandakoetatik ondoriozta dezakegu ez duela funtsezko eta egiturazko aldaketarik egingo, egoera mingarri eta odoltsu horiek ez daitezen errepikatu. Vatikanok “hausnarketarako puntuak” proposatu ditu, baina neurri eta erabaki zehatzik hartu gabe, eta horrek atsekabea sorrarazi du gailur horren emaitzekin itxaropena zuten biktimengan. Montserrateko abadian sexu-abusuak jasan zituen Miguel Hurtadoren iritziz Franciscok ez ditu beren proposamenak aintzat hartu: “Arduradunak justiziaren esku uztea, dokumentuak epaileei ematea –eta ez gotzain batek esan zuen moduan suntsitzea–, sexu abusotzaileek lanpostua galtzea, biktimei kalte-ordain ekonomikoa ematea...”.

Sexu-abusuak gertutik ezagutzen dituzten adituen beste proposamen bat izan da hautazko zelibatoa –ordena erlijiosoetako kideek derrigorrez bizi behar dute ezkongea–. Baina Aita Santuak jadanik esan du bide horren aurka egingo duela. Franciscok badaki, eta kontziente da, gotzainek ez dakitela zer egin: “Programa orokorrak behar dira, gotzainen konferentzia guztietara iritsiko diren protokolo argiak, hori da funtsezkoena”, diote.

Baina badirudi Aita Santua bera dela orban horren aurrean zer egin ez dakiena. Konponbideetako bat hautazko zelibatoa izan daitekeela proposatzen dutenei, argentinarrak honela erantzun die: “San Pablo VI.aren esaldi bat dator kit burura, ‘zelibatoaren legea aldatu baino, nahiago dut bizia eman’. Esaldi ausarta da, are gehiago halako momentu delikatuak. Zelibatoa Elizaren dohaina dela uste dut. Gainera, ni ez nago ados hautazko zelibatoarekin, ez. Zerbait pertsonala da, ez dut egingo. Ez naiz gai ikusten halako erabakiarekin nire burua Jainkoaren aurrean jartzeko”.

Derioko eraikinak Seminario Handia (ezkerrean) eta Seminario Txikia (eskuinean) biltzen zituen. Azken honetan gertatu ziren sexu-abusuetako batzuk: eskuineko kantoibiribilduan, hirugarren soilaruan zuen bulegoa “zuzendari espiritualak”.

